

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Η μητρότητα «βλάπτει σοβαρά» την καριέρα: Τι έδειξε έρευνα του LSE και του Princeton

Οι γυναίκες που αποφασίζουν να πουν «ναι» στη μητρότητα, έχουν συνέπειες στην καριέρα τους, επιβεβαιώνει μεγάλη έρευνα των δύο πανεπιστημίων

Η μητρότητα «βλάπτει σοβαρά» την καριέρα των γυναικών, επιβεβαιώνει μεγάλη έρευνα των πανεπιστημίων LSE και Princeton.

Οι γυναίκες που θέλουν να γίνουν **μητέρες**, θα πρέπει να ετοιμαστούν για να αντιμετωπίσουν **δυσμενείς συνέπειες στην καριέρα τους**, καθώς εκτός από το ίδιο το **κόστος της ανατροφής** των παιδιών, εκείνες πληρώνουν **ένα ακόμα τίμημα**: Αυτό της **επαγγελματικής τους εξέλιξης**. Σχεδόν παντού στον κόσμο η καριέρα των γυναικών **πλήττεται αφού γίνουν μητέρες**. Ενώ σε όλο τον κόσμο το **95% των ανδρών ηλικίας μεταξύ 25 και 54 ανήκει στο εργατικό δυναμικό, το ποσοστό για τις γυναίκες της ίδιας ηλικίας είναι μόλις 52%**. Μια ομάδα ακαδημαϊκών από το **London School of Economics (LSE) και το Πανεπιστήμιο του Princeton** έχει συγκεντρώσει τώρα πλήθος δεδομένων που καταγράφει την επίδραση της μητρότητας **σε 134 χώρες**, όπου κατοικεί το 95% του παγκόσμιου πληθυσμού.

Οι ερευνητές βασίστηκαν στο έργο της **Claudia Goldin**, οικονομολόγου του Χάρβαρντ που τιμήθηκε με το βραβείο **Νόμπελ** στα οικονομικά για την έρευνά της σχετικά με την ανισότητα των φύλων στην αγορά εργασίας. Κατά τη συγκεκριμένη έρευνα του **LSE** και του **Princeton**, την οποία παρουσιάζει ο **Economist**, οι συγγραφείς συγκρίνουν μητέρες και πατέρες με άτεκνα άτομα παρόμοιας ηλικίας, εκπαίδευσης, οικογενειακής κατάστασης κ.λπ. και το συμπέρασμα είναι σαφές: **Η συμμετοχή των μητέρων στην αγορά εργασίας μειώνεται μετά τον τοκετό σε όλες σχεδόν τις 134 χώρες της μελέτης**.

Οι συγγραφείς μάλιστα κάνουν λόγο για **«ποινή μητρότητας»**, την οποία και ορίζουν ως το μέσο ποσό κατά το οποίο μειώνεται η πιθανότητα μιας γυναίκας να απασχοληθεί κατά τη διάρκεια των δέκα ετών μετά τη γέννηση του πρώτου της παιδιού. Κατά μέσο όρο, **το 24% των γυναικών εγκαταλείπει την εργασία** του κατά τον πρώτο χρόνο μετά τον τοκετό. Πέντε χρόνια μετά, το 17% εξακολουθεί να απέχει από την αγορά εργασίας, ενώ **δέκα χρόνια μετά**, το ποσοστό πέφτει ελάχιστα, στο **15%**.

Πολλές γυναίκες σε **πλούσιες χώρες** έχουν ακόμα ένα πρόβλημα για το οποίο ανησυχούν: Το γεγονός πως **πληρώνονται λιγότερο από τους άνδρες**. Τα δύο αυτά ζητήματα, το **μισθολογικό κενό** και η **αποχή από την αγορά εργασίας, συνδέονται**, όπως καταδεικνύει η μελέτη: Τα κενά στην απασχόληση τείνουν να περιορίζουν τις αποδοχές μιας γυναίκας κατά τη διάρκεια της ζωής της. Η **έλλειψη εργασίας** μπορεί να σημαίνει **καθυστέρηση ή απώλεια εξέλιξης** στην εργασία για μία γυναίκα, ενώ παράλληλα χάνει κι άλλες ευκαιρίες προαγωγής ή σταδιοδρομίας. Σύμφωνα, πάντως, με το Παγκόσμιο **Οικονομικό Φόρουμ**, με τον τρέχοντα ρυθμό, θα χρειαστούν **άλλα 170 χρόνια για να κλείσει το οικονομικό χάσμα** μεταξύ των φύλων, παγκοσμίως.

Πότε εγκαταλείπουν οι γυναίκες την αγορά εργασίας

Η **επίδραση της μητρότητας στην απασχόληση** ποικίλλει ευρέως μεταξύ των χωρών. Στον **πλούσιο κόσμο, το 80% του χάσματος** μεταξύ της συμμετοχής ανδρών και γυναικών στο **εργατικό δυναμικό αφορά στις γυναίκες που εγκαταλείπουν την αγορά εργασίας μετά τη γέννηση του πρώτου τους παιδιού**. Αντίθετα, στις **φτωχότερες χώρες** η μητρότητα εξηγεί μόνο το 10% του χάσματος αυτού: Εκεί, οι γυναίκες τείνουν να εγκαταλείπουν την αγορά εργασίας μόλις παντρευτούν, **συνήθως πολύ πριν γεννηθεί το πρώτο τους παιδί**.

Στις **χώρες μεσαίου εισοδήματος**, οι γυναίκες είναι πιο πιθανό να εργάζονται μετά τον γάμο τους, αλλά πολλές εγκαταλείπουν την εργασία τους οριστικά αφού γίνουν μητέρες. Για παράδειγμα, στη **Λατινική Αμερική**, το 38% των εργαζομένων γυναικών εγκαταλείπει την εργασία μετά την απόκτηση ενός παιδιού και το **37%** εξακολουθεί να παραμένει εκτός αγοράς εργασίας, μια δεκαετία αργότερα. Τελικά, **το συνολικό χάσμα απασχόλησης** σε αυτές τις χώρες είναι ελάχιστα διαφορετικό από αυτό στις χώρες με χαμηλό εισόδημα.

Οικονομικοί και πολιτιστικοί οι λόγοι για τις γυναίκες που μένουν σπίτι με τα παιδιά

Πολλές **μητέρες εγκαταλείπουν τη δουλειά τους, καθώς μια τέτοια κίνηση έχει νόημα οικονομικά**: «Δεν υπάρχει λόγος να λείπω τέσσερις ή πέντε ημέρες την εβδομάδα, γιατί θα μου έμεναν περίπου 100 λίρες το μήνα [127 \$] τον μήνα, μετά τη φροντίδα των παιδιών», λέει στο πλαίσιο της έρευνας η **Alison Greatorex**, μια μητέρα στο Surrey της Αγγλίας, που δεν έχει επιστρέψει στη δουλειά μετά τη γέννηση του δίδυμου παιδιού της.

Οι **πολιτιστικές νόρμες** έχουν επίσης αποτέλεσμα. Η **Διεθνής Οργάνωση Εργασίας** που είναι υπηρεσία του ΟΗΕ, εκτιμά ότι το 2018, **606 εκατομμύρια γυναίκες σε ηλικία εργασίας σε όλο τον κόσμο δεν μπορούσαν να εργαστούν εκτός σπιτιού, λόγω των καθηκόντων οικογενειακής φροντίδας** που είχαν αναλάβει - έναντι μόλις **41 εκατομμυρίων ανδρών**. Σε μια προηγούμενη, μικρότερη διεθνή μελέτη, οι συγγραφείς του LSE και του Princeton διαπίστωσαν ότι **οι γυναίκες των οποίων οι μητέρες έμεναν στο σπίτι ήταν πιο πιθανό να κάνουν το ίδιο**.

Σήμερα, **πολλοί πολιτικοί αναζητούν τρόπους να επαναφέρουν τις μητέρες στην αγορά εργασίας**: Βρετανία, Αυστρία, Γερμανία και Ολλανδία σχεδιάζουν να μεταρρυθμίσουν τις κρατικές επιδοτήσεις για τη φροντίδα των παιδιών ή τη γονική άδεια. Το 2021 ο Καναδάς άρχισε να προσφέρει επιδοτούμενη παιδική φροντίδα - μόλις 7,50 δολάρια την ημέρα. Η Ιαπωνία αναδιαρθρώνει τα φορολογικά κίνητρα για να ωθήσει τις γυναίκες να εργαστούν. Πέρυσι, η Ιορδανία έθεσε στόχο να διπλασιάσει τη συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό έως το 2033 με την επέκταση των επιδοτήσεων για τη φροντίδα των παιδιών για τις εργαζόμενες μητέρες.

Έρευνα που δημοσιεύθηκε από την **Παγκόσμια Τράπεζα** πέρυσι και την οποία επικαλείται ο Economist, εξέτασε τα δεδομένα σε 95 χώρες και διαπίστωσε ότι η συμμετοχή των γυναικών στο **εργατικό δυναμικό αυξήθηκε κατά 4%**, κατά μέσο όρο, πέντε χρόνια αφότου μια χώρα **θέσπιζε νόμους για τη φροντίδα των παιδιών**.

<https://www.lifo.gr/tropos-zois/living/ki-i-mitrotita-den-se-metamorfonei-katholyo>

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

«Η Ελλάδα είναι ένα εύκολο μέρος για να κάνεις παιδιά, αλλά πολύ δύσκολο να τα μεγαλώσεις»

Με τους ρόλους που καλείται μια γυναίκα να παίζει και να δίνει καθημερινό ρεσιτάλ να έχουν αυξηθεί (επαγγελματίας, σεξουαλικό όν, σύντροφος, φροντιστής ηλικιωμένων ανθρώπων στην οικογένεια, και βασικά φροντίστρια του ίδιου της του εαυτού), το μπαλάκι φτάνει αναπόφευκτα στο τερνέ της κρατικής διαχείρισης του ζητήματος της μητρότητας. Την τελευταία φορά που τσέκαρα, η ερώτηση «σκοπεύεις να γίνεις μητέρα στο άμεσο μέλλον;» δεν έχει βγει από τη λίστα με όλα εκείνα τα ερωτήματα που καλείται μια επαγγελματίας να απαντήσει στο μισάωρο υποκριτικό ψευτο-corporate τσίρκο που ονομάζουμε «συνέντευξη για δουλειά». Μετά την **άδεια μητρότητας**, μια γυναίκα καλείται να είναι on alert σε δυο full-time δουλειές, ενώ η άδεια πατρότητας μεταφράζεται σε κάτι σαν 14ημερη χάρη. Είναι η Ελλάδα της υπογεννητικότητας, όπως παρουσιάζεται τρομολαγνικά από όσους «ανησυχούν» που οι σημερινές 30άρες δεν βιάζονται να βάλουν μήτρες τους σε δράση ή από όσους ψάχνουν κάποιο default στο δικαίωμα των ομόφυλων ζευγαριών να κάνουν οικογένειες, ένα ιδανικό μέρος για να γίνει μια γυναίκα μητέρα;

«Η Ελλάδα είναι ένα εύκολο μέρος για να κάνεις παιδιά, αλλά πολύ δύσκολο να τα μεγαλώσεις», μου λέει η Ειρήνη, όταν τη ρωτάω αν οραματίζεται την Ελλάδα ως βάση για την οικογένεια που ίσως κάνει κάποια στιγμή. «Δεν ξέρω αν θα ήθελα να μεγαλώσει το παιδί μου στην Ελλάδα. Ειδικά αν είναι queer. Ακόμα και η άδεια μητρότητας εκεί είναι έξι μήνες το πολύ, ενώ στη Γερμανία που ζω τώρα είναι ένας χρόνος. Επίσης τι γίνεται στην Ελλάδα με την άδεια πατρότητας; Και αν γίνεται όντως κάτι είναι διαδεδομένο; Φοβούνται οι μπαμπάδες πως θα χάσουν τη δουλειά τους ή θα σταματήσουν να είναι alpha males ξέρω ‘γω, αν την πάρουν;», αναρωτιέται. Την απάντηση τη δίνει χωρίς να το ξέρει η Ντενίσα. «Στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχει ένα υποστηρικτικό πλαίσιο με παππούδες, θείους, συγγενείς, πάντα πρόθυμους να βοηθήσουν στο μέγαλωμα και ικανοποιητική άδεια μητρότητας. Από κει κι έπειτα όμως, η γυναίκα μετά τη γέννα καλείται να κάνει όσα έκανε και πριν και να μεγαλώνει παράλληλα και ένα παιδί σαν να μην άλλαξε τίποτα και αυτό μπορεί να είναι εξουθενωτικό».

Στις μέρες μας υπάρχουν οικογένειες που έχουν αντιστρέψει τα κλισέ, χωρίς κλαψουρίσματα, με συνοπτικές διαδικασίες. Μπαμπάδες μένουν στο σπίτι για να φροντίσουν τα παιδιά και μητέρες συνεχίζουν τις δουλειές τους, φέρνοντας τα χρήματα στο σπίτι. Βέβαια, αν βάλουμε σε παύση το αισιόδοξο μα για τους περισσότερους «παράδοξο» εφέ του πράγματος, οι γονείς φαίνεται να έρχονται αντιμέτωποι με μια επιλογή: ποιος θα σταματήσει τη ζωή που ήξερε. Το βάρος, όπως είναι λογικό, πέφτει σε εκείνον με το μικρότερο gain.

«Οι φίλοι μου που έχουν γίνει γονείς μου μεταφέρουν ότι πρέπει ο γονιός να σκεφτεί τα πάντα. Στην Ελλάδα, οι γονείς γίνονται ταξιτζήδες των παιδιών καθώς πολλά βασικά πράγματα πραγματοποιούνται εκτός ωραρίου παιδικού σταθμού και σχολείου. Στην Ολλανδία, όπου έχουμε ζήσει αρκετά χρόνια με τον σύντροφό μου, τα αγγλικά, αθλητισμός και η μελέτη που κάνουμε εμείς εδώ στο σπίτι ή αργότερα στο φροντιστήριο γίνονται εντός ωραρίου σχολείου», λέει η Δέσποινα. «Αν βάλω και τον παράγοντα ότι πιθανότατα σε ένα ζευγάρι η γυναίκα είναι πιο μικρή ηλικιακά και άρα σε πιο junior ρόλο στη δουλειά της, λογικά θα έχει χαμηλότερο μισθό από τον άντρα. Όποτε σε μια συζήτηση του ποιος θα μείνει σπίτι με το παιδί, η εύκολη απάντηση συχνά είναι η γυναίκα».

Βαβα Κραβαρη

<https://mikropragmata.lifo.gr/zoι/giati-oi-gynaikeis-millennials-tremoun-ti-mitrotita/>

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Οι μητέρες περνάνε ήσυχα
ανάμεσα από τα τρόφιμα
και κιόσκια με βιβλία
Σοβαρές. Απρόσιτες
Σαν δέντρα που δείχνουν νύχτα το θάνατο
χωρίς σημασία.
Ήσυχα
το καροτσάκι τους σπρώχνουνε
σε πάγους κατανάλωσης
γνωστή γλιστερή σιωπή
από τόσους συγγενείς τους νεκρούς
σ' απρόσωπα νοσοκομεία
Φοράνε τα παπούτσια της κόρης τους
κι από μέσα δεν έχουν δάχτυλα, δεν έχουν πόδια
έναν ήχο βαθύ όταν ανασαίνουν βγάζουνε
σαν να βουλιάζουνε αιώνια
ασθματικά βαπόρια
Φοράνε τη ρόμπα της μάνας τους
καφέ μπαμπακερή με ανοιχτά γαλάζια λουλούδια
Σε κάθε ασημαντη κίνηση
πεταλούδες σκόροι
απ' τις μασχάλες τους φεύγουνε
για να γεννήσουν αυγά
στα πλαστικά λουλούδια
Συχνά πολύ τρομάζουνε
σα ν' άκουσε κάποιος τη σκέψη τους
και το ρύζι με τρόμο αγκαλιάζουνε
σαν να σφίγγουν στα χέρια τους
το πρώτο κατοχικό πρησμένο μωρό τους
Τα χέρια τους τυχαία σκοντάφτουνε
σε κάποιο ακριβό σαμπουάν ή σε εξωτική κολόνια
Εκεί μένουν ακίνητες. Ευλαβικές
γιατί με την αφή αγγίζουν τη φθορά
που τους αφήνει η λύπη
Κοιτάνε γύρω αδιάφορα
με σύγκρυο ερωτικό
στα γρήγορα μέσα στην τσάντα τους
ανέλπιδες σερβιέτες ρίχνουνε
που δε θα χρησιμοποιήσουν.

Κατερίνα Γώγου , Ο μήνας των παγωμένων σταφυλιών εκδ. Καστανιώτη 1988

ΘΕΜΑ Α

Να αποδώσετε συνοπτικά σε μία παράγραφο 70-80 λέξεων τις συνέπειες της επαγγελματικής ανισότητας που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες μετά τη μητρότητα σύμφωνα με το κείμενο 1.

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ Β

B1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις με την ένδειξη Σωστό ή Λάθος τεκμηριώνοντας την απάντησή σας με αναφορές από το κείμενο 1.

Μονάδες 15

1. Οι πολιτισμικές νόρμες δεν παίζουν κανένα ρόλο στην επαγγελματική αποχή των μητέρων.	
2. Οι γυναίκες που είχαν μητέρες νοικοκυρές είναι πιθανότερο να ακολουθήσουν παρόμοιο μονοπάτι.	
3. Οι περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες δεν κάνουν καμία προσπάθεια για τη στήριξη των εργαζόμενων μητέρων.	
4. Η Παγκόσμια Τράπεζα διαπίστωσε αύξηση στη συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό όταν εφαρμόζονται πολιτικές φροντίδας παιδιών.	
5. Το χάσμα στις αποδοχές μεταξύ ανδρών και γυναικών σχετίζεται και με τα διαστήματα απουσίας από την εργασία λόγω μητρότητας.	

B2.α. Πρόθεση του συντάκτη του Κειμένου 1 είναι να πληροφορήσει για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στον εργασιακό χώρο οι γυναίκες-μητέρες. Να τεκμηριώσετε τον ισχυρισμό αυτό με αναφορά ενός τρόπου πειθούς.

Μονάδες 8

B2.β. Ποια λειτουργία της γλώσσας αξιοποιείται στο χωρίο «Με τους ρόλους που καλείται μια γυναίκα να παίζει και να δίνει καθημερινό ρεσιτάλ να έχουν αυξηθεί (επαγγελματίας, σεξουαλικό όν, σύντροφος, φροντιστής ηλικιωμένων ανθρώπων στην οικογένεια, και βασικά φροντιστρια του ίδιου της του εαυτού), το μπαλάκι φτάνει αναπόφευκτα στο τερνέ της κρατικής διαχείρισης του ζητήματος της μητρότητας.» του κειμένου 2; Ποια πρόθεση της συντάκτριας εξυπηρετεί αυτή η επιλογή;

Μονάδες 7

B.3. Πόσο βέβαιος εμφανίζεται ο συντάκτης του κειμένου στο χωρίο «Η μητρότητα «βλάπτει σοβαρά» την καριέρα των γυναικών, επιβεβαιώνει μεγάλη έρευνα των πανεπιστημίων LSE και Princeton.»;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Γ

Το ποίημα της Κατερίνας Γώγου παρουσιάζει ένα σκοτεινό και φορτισμένο πορτρέτο της γυναικείας ύπαρξης – συγκεκριμένα της μητέρας – μέσα στο πλαίσιο μιας καθημερινής, σχεδόν ασήμαντης δραστηριότητας, τα ψώνια, υποβάλλοντας μια αίσθηση παγωνιάς, μαρασμού και θανάτου. Να τεκμηριώσετε αυτήν την άποψη βασιζόμενοι/ες σε τρεις κειμενικούς δείκτες και τις αντίστοιχες κειμενικές αναφορές.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Στις σύγχρονες κοινωνίες, η απόκτηση παιδιών και η άσκηση του γονεϊκού ρόλου συνδέονται άμεσα με το κοινωνικό, εργασιακό και θεσμικό πλαίσιο κάθε χώρας. Ιδιαίτερα η μητρότητα συνοδεύεται συχνά από ανισότητες, υψηλές απαιτήσεις και συγκρουόμενους ρόλους για τις γυναίκες. Την ίδια στιγμή, τα στερεότυπα και η ανεπαρκής κρατική μέριμνα για τη φροντίδα παιδιών επηρεάζουν καθοριστικά την απόφαση νέων ανθρώπων να δημιουργήσουν οικογένεια.

Α) Ποιοι είναι, κατά τη γνώμη σας, οι βασικότεροι κοινωνικοί και θεσμικοί παράγοντες που δυσχεραίνουν την άσκηση του γονεϊκού ρόλου στη σημερινή εποχή;

Β) Ποιες λύσεις θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ουσιαστική υποστήριξη της οικογένειας και στην άρση των ανισοτήτων, ιδίως στον τομέα της μητρότητας και της πατρότητας;

Αναπτύξτε τις απόψεις σας σε ένα οργανωμένο δοκίμιο 400 περίπου λέξεων, τεκμηριώνοντάς τις με επιχειρήματα και παραδείγματα και από τα κείμενα αναφοράς.

Μονάδες 30

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Να αποδώσετε συνοπτικά σε μία παράγραφο 70-80 λέξεων τις συνέπειες της επαγγελματικής ανισότητας που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες μετά τη μητρότητα σύμφωνα με το κείμενο 1.

Μονάδες 20

Σύμφωνα με το κείμενο, η μητρότητα επηρεάζει αρνητικά την καριέρα των γυναικών, όπως επιβεβαιώνει διεθνής έρευνα των πανεπιστημίων LSE και Princeton. Η συμμετοχή των μητέρων στην αγορά εργασίας μειώνεται σημαντικά μετά τον τοκετό, ενώ συχνά συνοδεύεται και από μείωση αποδοχών και απώλεια επαγγελματικών ευκαιριών. Η «ποινή μητρότητας» εντοπίζεται σε 134 χώρες, με το φαινόμενο να οφείλεται σε οικονομικούς και πολιτιστικούς λόγους. Οι γυναίκες εγκαταλείπουν τη δουλειά τους είτε επειδή δεν συμφέρει οικονομικά είτε επειδή επηρεάζονται από κοινωνικές νόρμες.

ΘΕΜΑ Β

B1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις με την ένδειξη Σωστό ή Λάθος τεκμηριώνοντας την απάντησή σας με αναφορές από το κείμενο 1.

Μονάδες 15

1. Οι πολιτισμικές νόρμες δεν παίζουν κανένα ρόλο στην επαγγελματική αποχή των μητέρων.	Λάθος – Οι πολιτισμικές νόρμες παίζουν σημαντικό ρόλο στην επαγγελματική αποχή των μητέρων, όπως αναφέρεται στο κείμενο.
2. Οι γυναίκες που είχαν μητέρες νοικοκυρές είναι πιθανότερο να ακολουθήσουν παρόμοιο μονοπάτι.	Σωστό – Σύμφωνα με την έρευνα, οι γυναίκες των οποίων οι μητέρες ήταν νοικοκυρές είναι πιο πιθανό να ακολουθήσουν το ίδιο παράδειγμα.
3. Οι περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες δεν κάνουν καμία προσπάθεια για τη στήριξη των εργαζόμενων μητέρων.	Λάθος – Αντιθέτως, πολλές ανεπτυγμένες χώρες προσπαθούν να στηρίξουν τις εργαζόμενες μητέρες μέσω μεταρρυθμίσεων, επιδοτήσεων κ.ά.
4. Η Παγκόσμια Τράπεζα διαπίστωσε αύξηση στη συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό όταν εφαρμόζονται πολιτικές φροντίδας παιδιών.	Σωστό – Η Παγκόσμια Τράπεζα διαπίστωσε ότι όταν θεσπίζονται πολιτικές φροντίδας παιδιών, η συμμετοχή των γυναικών αυξάνεται.
5. Το χάσμα στις αποδοχές μεταξύ ανδρών και γυναικών σχετίζεται και με τα διαστήματα απουσίας από την εργασία λόγω μητρότητας.	Σωστό – Το κείμενο εξηγεί ότι το μισθολογικό χάσμα συνδέεται με τα κενά στην εργασία λόγω μητρότητας.

B2.α. Πρόθεση του συντάκτη του Κειμένου 1 είναι να πληροφορήσει για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στον εργασιακό χώρο οι γυναίκες-μητέρες. Να τεκμηριώσετε τον ισχυρισμό αυτό με αναφορά ενός τρόπου πειθούς.

Μονάδες 8

Στο κείμενο 1 ο συντάκτης επιχειρεί να πληροφορήσει για τις προκλήσεις με τις οποίες έρχεται αντιμέτωπη στην αγορά εργασίας η γυναίκα που γίνεται μητέρα και γι' αυτό επικαλείται τα αριθμητικά δεδομένα σχετικής έρευνας «Μια ομάδα ακαδημαϊκών από το London School of Economics (LSE) και το Πανεπιστήμιο του Princeton έχει συγκεντρώσει τώρα πλήθος δεδομένων που καταγράφει την επίδραση της μητρότητας σε 134 χώρες, όπου κατοικεί το 95% του παγκόσμιου πληθυσμού.».

B2.β. Ποια λειτουργία της γλώσσας αξιοποιείται στο χωρίο «Με τους ρόλους που καλείται μια γυναίκα να παίξει και να δίνει καθημερινό ρεσιτάλ να έχουν αυξηθεί (επαγγελματίας, σεξουαλικό όν, σύντροφος, φροντιστής ηλικιωμένων ανθρώπων στην οικογένεια, και βασικά φροντίστρια του ίδιου της του εαυτού), το μπαλάκι φτάνει αναπόφευκτα στο τερνέ της κρατικής διαχείρισης του ζητήματος της μητρότητας.» του κειμένου 2; Ποια πρόθεση της συντάκτριας εξυπηρετεί αυτή η επιλογή;

Μονάδες 7

Στο συγκεκριμένο χωρίο αξιοποιείται η ποιητική λειτουργία της γλώσσας, αφού οι λέξεις δεν χρησιμοποιούνται με την συμβατική τους σημασία. Μέσω αυτής, η συντάκτρια κατορθώνει να διαμορφώσει ένα έντονα ειρωνικό ύφος για να επικρίνει τις κοινωνικοπολιτισμικές ανισότητες που δυσχεραίνουν τη θέση της γυναίκας-μητέρας στον επαγγελματικό τομέα.

B.3. Πόσο βέβαιος εμφανίζεται ο συντάκτης του κειμένου στο χωρίο «Η μητρότητα «βλάπτει σοβαρά» την καριέρα των γυναικών, επιβεβαιώνει μεγάλη έρευνα των πανεπιστημίων LSE και Princeton.»;

Μονάδες 10

Ο συντάκτης του κειμένου παρουσιάζεται πολύ βέβαιος για το γεγονός ότι η μητρότητα αποτελεί εμπόδιο για την επαγγελματική ανέλιξη των γυναικών και αυτό αποδεικνύεται από τη χρήση της Οριστικής έγκλισης στο ρήμα «βλάπτει», η οποία ενισχύεται από τη χρήση βεβαιωτικού ρήματος «επιβεβαιώνει».

ΘΕΜΑ Γ

Το ποίημα της Κατερίνας Γώγου παρουσιάζει ένα σκοτεινό και φορτισμένο πορτρέτο της γυναικείας ύπαρξης – συγκεκριμένα της μητέρας – μέσα στο πλαίσιο μιας καθημερινής, σχεδόν ασήμαντης δραστηριότητας, τα ψώνια, υποβάλλοντας μια αίσθηση παγωνιάς, μαρασμού και θανάτου. Να τεκμηριώσετε αυτήν την άποψη βασιζόμενοι/ες σε τρεις κειμενικούς δείκτες και τις αντίστοιχες κειμενικές αναφορές.

Το ποίημα της Κατερίνας Γώγου αποτυπώνει τη μορφή της μητέρας όχι ως ένα γαλήνιο ή καθησυχαστικό πρόσωπο, αλλά ως ένα τραυματισμένο και απονεκρωμένο υποκείμενο, παγιδευμένο σε έναν κόσμο απώλειας και σιωπής. Πιο συγκεκριμένα, το ποιητικό υποκείμενο χαρακτηρίζει με τα επίθετα «σοβαρές, απρόσιτες» τις μητέρες τονίζοντας την απουσία χαράς από τη ζωή τους. Στη συνέχεια με τη επανάληψη του ρήματος «φοράνε» τονίζει την αντίθεση που δημιουργείται μεταξύ των δύο ρόλων που καλούνται οι μητέρες να αναλάβουν, αυτόν της κόρης για την μητέρα τους και της μητέρας για την κόρη τους αναδεικνύοντας εμφατικά την απουσία της δικής τους ταυτότητας και την αλλοτρίωσή τους. Παράλληλα, η εικόνα της απώλειας των άκρων «κι από μέσα δεν έχουν δάχτυλα, δεν έχουν πόδια» υποδηλώνει παραίτηση, εξάντληση και μηδαμινότητα.

Μέσα από το συγκεκριμένο ποίημα αποκαλύπτεται η συσσωρευμένη θλίψη, η φθορά, η αδυναμία, αλλά και η αξιοπρέπεια που κρύβεται πίσω από ασήμαντες πράξεις όπως το να σπρώχνει κανείς ένα καρότσι στο σούπερ μάρκετ. Το ποίημα προκαλεί λύπηση αλλά και κάποιον θαυμασμό για τις γυναίκες που μοιάζουν με φαντάσματα αλλά επιμένουν να ζουν.

ΘΕΜΑ Δ

Στις σύγχρονες κοινωνίες, η απόκτηση παιδιών και η άσκηση του γονεϊκού ρόλου συνδέονται άμεσα με το κοινωνικό, εργασιακό και θεσμικό πλαίσιο κάθε χώρας. Ιδιαίτερα η μητρότητα συνοδεύεται συχνά από ανισότητες, υψηλές απαιτήσεις και συγκρουόμενους ρόλους για τις γυναίκες. Την ίδια στιγμή, τα στερεότυπα και η ανεπαρκής κρατική μέριμνα για τη φροντίδα παιδιών επηρεάζουν καθοριστικά την απόφαση νέων ανθρώπων να δημιουργήσουν οικογένεια.

Α) Ποιοι είναι, κατά τη γνώμη σας, οι βασικότεροι κοινωνικοί και θεσμικοί παράγοντες που δυσχεραίνουν την άσκηση του γονεϊκού ρόλου στη σημερινή εποχή;

Β) Ποιες λύσεις θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ουσιαστική υποστήριξη της οικογένειας και στην άρση των ανισοτήτων, ιδίως στον τομέα της μητρότητας και της πατρότητας;

Αναπτύξτε τις απόψεις σας σε ένα οργανωμένο δοκίμιο 400 περίπου λέξεων, τεκμηριώνοντάς τις με επιχειρήματα και παραδείγματα και από τα κείμενα αναφοράς.

Μονάδες 30

Οι δυσκολίες της σύγχρονης γονεϊκότητας και η ανάγκη θεσμικών παρεμβάσεων

Η απόκτηση παιδιού υπήρξε διαχρονικά ένα από τα σημαντικότερα ορόσημα στη ζωή του ανθρώπου. Ωστόσο, στην εποχή μας, η γονεϊκότητα –και ιδιαίτερα η μητρότητα– δεν αποτελεί πλέον αυτονόητη επιλογή, αλλά συχνά μια απόφαση γεμάτη δυσκολίες, διλήμματα και αβεβαιότητα. Η σύγχρονη ελληνική κοινωνία, αν και στα λόγια τιμά και προάγει την οικογένεια, στην πράξη δεν φαίνεται να προσφέρει το απαραίτητο θεσμικό και κοινωνικό πλαίσιο που να διευκολύνει ουσιαστικά τους νέους ανθρώπους να αποκτήσουν και να μεγαλώσουν παιδιά.

Στην Ελλάδα του σήμερα, οι γυναίκες καλούνται να ανταποκριθούν σε πολλαπλούς ρόλους ταυτόχρονα, αφού είναι εργαζόμενες, σύντροφοι, μητέρες, φροντιστές ηλικιωμένων, και ταυτόχρονα υπεύθυνες για τη δική τους αυτοφροντίδα και προσωπική ανάπτυξη. Η κοινωνική πίεση είναι έντονη και συχνά έμμεσα ενοχοποιητική. Αν μια γυναίκα επιλέξει να αφοσιωθεί στην καριέρα της, θεωρείται «ψυχρή» ή εγωίστρια· αν αφιερωθεί στο παιδί της, ενδέχεται να στιγματιστεί ως «νοικοκυρά» που παραμελεί τη σταδιοδρομία της. Την ίδια στιγμή, ερωτήσεις όπως «σκοπεύεις να κάνεις παιδιά;» συνεχίζουν να εμφανίζονται σε επαγγελματικές συνεντεύξεις, αποκαλύπτοντας έναν βαθύτατα παρωχημένο και σεξιστικό τρόπο θεώρησης της γυναικείας ταυτότητας.

Στη σύγχρονη Ελλάδα, η γονεϊκότητα –ιδίως η μητρότητα– αποτελεί δύσκολη επιλογή, καθώς οι γυναίκες καλούνται να ανταποκριθούν σε πολλαπλούς ρόλους, χωρίς την απαραίτητη κρατική στήριξη. Οι άδειες μητρότητας και πατρότητας είναι ανεπαρκείς, ενώ κοινωνικά στερεότυπα και επαγγελματικές πιέσεις οδηγούν συχνά τις γυναίκες να επωμίζονται το βάρος της ανατροφής. Οι γονείς καλούνται να οργανώσουν μόνοι τους τον χρόνο και τις ανάγκες των παιδιών τους, καθώς πολλές δραστηριότητες γίνονται εκτός σχολικού ωραρίου. Η επιλογή για το ποιος θα μείνει στο σπίτι συνδέεται συνήθως με οικονομικά κριτήρια, επιβαρύνοντας τη γυναίκα. Αν και υπάρχουν παραδείγματα εναλλακτικών οικογενειακών μοντέλων, παραμένουν μεμονωμένα. Για τη βελτίωση της κατάστασης απαιτούνται θεσμικές αλλαγές και αλλαγή νοοτροπίας, ώστε η ανατροφή των παιδιών να θεωρείται συλλογική ευθύνη και όχι ατομικό βάρος.

Για να ενισχυθεί η γονεϊκότητα στην πράξη και να αναστραφεί η τάση υπογεννητικότητας, απαιτούνται ουσιαστικές θεσμικές παρεμβάσεις, όπως αύξηση της διάρκειας και ισοκατανομή της γονικής άδειας, ενίσχυση των δημόσιων δομών παιδικής φροντίδας, πρωτόθυση του ολοήμερου σχολείου, ενσωμάτωση των εξωσχολικών δραστηριοτήτων στο ωράριο και αυστηρή εφαρμογή πολιτικών ισότητας στην εργασία. Παράλληλα, είναι κρίσιμο να καλλιεργηθεί μια νέα κοινωνική αντίληψη, που θα αναγνωρίζει πως η ανατροφή ενός παιδιού είναι συλλογική ευθύνη, όχι αποκλειστικό καθήκον της μητέρας.

Συμπερασματικά, η σύγχρονη γονεϊκότητα δεν είναι απλώς μια προσωπική επιλογή, αλλά μια πρόκληση που χρειάζεται κοινωνική, θεσμική και πολιτισμική υποστήριξη. Μόνο τότε θα μπορέσουν οι νέοι άνθρωποι να κάνουν το βήμα της δημιουργίας οικογένειας χωρίς φόβο, ενοχές και εξουθένωση.